

Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO

JEDNOSTKA EDUKACYJNA 18 – TY I JA... DZIECI O TYCH SAMYCH PRAWACH..	2
JEDNOSTKA EDUKACYJNA 19 – PRZYJAŹŃ.....	17
JEDNOSTKA EDUKACYJNA 20 – CYFROWE GLOBALNE OBYWATELSTWO	29
JEDNOSTKA EDUKACYJNA 21 – PRAWA CZŁOWIEKA	42
JEDNOSTKA EDUKACYJNA 22 – MY JAKO OBYWATELE ŚWIATA	53

Jednostka edukacyjna 18 – TY I JA... DZIECI O TYCH SAMYCH PRAWACH

IDENTYFIKACJA

TYTUŁ Ty i Ja... Dzieci o tych samych prawach

POZIOM SZKOŁY

- Przedszkole
- Szkoła Podstawowa

KONTKEST

- Zajęcia edukacyjne będą realizowane w szkole i poza nią.
- Ćwiczenie powinno obejmować maksymalnie 2 klasy.
- **Uczniowie w wieku 5-7 lat.**

**POTRZEBA/
PROBLEM**

Prawa człowieka są podstawowym wyrazem potrzeb; coraz częściej prawo to nie jest jednak za takie uważane. Taka postawa prowadzi do indywidualizmu i lekceważenia szacunku i legalności.

Korzyści, jakie można uzyskać z realizacji tego działania to:

- uświadomienie sobie, że prawo człowieka jest odpowiedzią na podstawową potrzebę, której nie można odmówić ani naruszyć
- stanie się świadomymi i przekonanymi obrońcami praw każdego narodzonego dziecka i całej ludzkości

GRUPA DOCELOWA

- Kluczowe osoby: uczniowie, nauczyciele i trenerzy
- Interesariusze: stowarzyszenia kulturalne
- Beneficjenci: rodziny dzieci, cała społeczność.

METODY PRACY

- Wywiad kliniczny
- Wspólne uczenie się
- Wywiad
- Burza mózgów
- Dyskusja
- Analiza indywidualna i grupowa

PLANOWANIE

**GŁÓWNE CELE
(Cele nauczania)**

- Identyfikacja podstawowych potrzeb dzieci
- Analiza sytuacji, w której potrzeby dzieci nie są zaspokajane
- Powiązanie podstawowej potrzeby z jej konkretnym prawem gwarantowanym przez Kartę Praw Dziecka
- Zastanowienie się nad tym, co jest ważne dla dzieci

- Uświadomienie sobie prawa do informacji i uczestnictwa jako osiągnięć dzisiejszego społeczeństwa na rzecz dziecka
- Wiedza, jak pracować dla wspólnego dobra
- Metapoznanie

**CELE KSZTAŁCENIA
GLOBALNEGO
OBYWATELSTWA¹
(Cele usługi)**

Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna (5-9 lat):

- *Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i analizy:*
Podstawowe założenia i dynamika mocy.
- *Kultywowanie i zarządzanie tożsamościami, relacjami i poczuciem przynależności:*
Różne poziomy tożsamości.
- *Dzielenie się wartościami i obowiązkami opartymi na prawach człowieka:*
Różne społeczności, do których należą ludzie i jak są one połączone.
- *Rozwijanie postawy doceniania i szanowania różnic i różnorodności:*
Odmienność i szacunek dla odmienności.
- *Wprowadzenie odpowiednich umiejętności, wartości, przekonań i postaw:*
Działania, które można podjąć indywidualnie i zbiorowo.
- *Wykazanie osobistej i społecznej odpowiedzialności za pokojowy i zrównoważony świat*
Etycznie odpowiedzialne zachowanie
- *Rozwijanie motywacji i chęci dbania o dobro wspólne*
Angażowanie się i podejmowanie działań

**KLUCZOWE
KOMPETENCJE
W NAUCE PRZEZ
ŻYCIE**

- Umiejętności czytania i pisanie
- Umiejętności numeryczne
- Umiejętności interpersonalne i zdolność do przyjmowania nowych kompetencji
- Aktywne obywatelstwo
- Przedsiębiorczość
- Świadomość i ekspresja kulturowa

**ZAANGAŻOWANE
PRZEDMIOTY**

- Język ojczysty
- Matematyka
- Sztuka
- Muzyka

¹ “Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives” opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

WDROŻENIE
OPIS DZIAŁAŃ
FAZA 0:

 Cel: **poznanie zrozumienia praw człowieka przez uczniów.**

Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
1. W celu wprowadzenia tematu nauczyciel prosi uczniów, aby usiedli w kręgu, wyjaśnia, jak działa Wywiad Kliniczny. Zadaje pytania pobudzające dyskusję, takie jak: <i>o Co kojarzą Ci się ze słowami „prawa człowieka”?</i> <i>o Kto ma te prawa? Jakie?</i> <i>o Kto odpowiada za zapewnienie ich poszanowania?</i> <i>o Co się dzieje, gdy nie są szanowane?</i> <i>o Czy dzieci mają prawa człowieka? Jakie?</i> <i>o Czy znasz przypadki, w których prawa dzieci nie są przestrzegane?</i>	1. Uczniowie siadają w kręgu i odpowiadają na kolejne pytania.
2. Nauczyciel zbiera odpowiedzi uczniów i umieszcza je na plakacie.	2. Uczniowie oglądają plakat.

FAZA 1

 Cel: **rozpoznanie podstawowych potrzeb dzieci.**

Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
1. Nauczyciel wprowadza grę „rozmowa w kręgach” i wyjaśnia, jak ona przebiega.	1. Słucha instrukcji.
2. Rozpoczyna grę słowami „odwróćcie się”.	2. Gra.
3. Pod koniec gry dzieci siadają w jednym kręgu i są	3. Wypowiada swoje uczucia/potrzeby i słucha

<p>proszone o wyrażenie swoich uczuć (czy czuły się komfortowo podczas gry, czy nie, dlaczego...) oraz o zgłaszanie potrzeb, które komunikowały sobie wzajemnie podczas gry.</p> <p>4. Odnotowuje zgłaszane przez dzieci potrzeby (ikonicznie dla przedszkolaków / w formie pisemnej dla uczniów szkół podstawowych).</p> <p>5. Zachęca do dzielenia się przemyśleniami z całą klasą i tworzy plakat z potrzebami dzieci wyrażanymi ustnie przez uczniów.</p>	odpowiedzi kolegów z klasy
---	----------------------------

ROZMOWA W KRĘGACH (maksymalny czas 20 minut)

Nauczyciel zaprasza uczniów do utworzenia dwóch kręgów, jednego wewnętrznego i jednego zewnętrznego, i ustawia je naprzeciw siebie, aby każde dziecko mogło rozmawiać z drugim. Na rozkaz "skręć" oba kręgi zaczynają iść. Na rozkaz „stop” oba kręgi zatrzymują się i każde dziecko rozmawia z dzieckiem przed nim: podczas gdy jedno dziecko mówi, drugie słucha, a następnie odwrotnie, zamieniają się rolami. Dziecko-mówca musi powiedzieć, czego potrzebuje, czuje, myśli i najważniejsze osoby, bez których nie może żyć. Drugi po wysłuchaniu wyraża swoje potrzeby. W nowej kolejce oba kręgi zaczynają się ponownie poruszać, aż do ponownego „stopu”. Czynność powtarza się zgodnie z decyzją nauczyciela.

FAZA 2:

Cel: **analiza sytuacji, w której potrzeby dzieci nie są zaspokojone**

Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
1. W celu skłonienia uczniów do refleksji nad tym, że wymienione przez dzieci potrzeby nie zawsze były respektowane, zwłaszcza w przeszłości, nauczyciel/ka	1. Słucha.

	<p>opowiada bajkę o Jasiu i Małgosi.</p> <p>2. Prosi uczniów o ich wrażenia, zachęcając ich do odpowiedzi na następujące pytania: o Co robili ojciec i macocha Jasia i Małgosi? o Dlaczego zdecydowali się ich opuścić? o Co chciała zrobić czarownica? o Jak traktowała Jasia? o A jak Małgosię? Co miała zrobić?</p> <p>3. Pokazuje film z bajką.</p> <p>4. Dzieli klasę na trzyosobowe grupy i daje każdej grupie do losowania następujące sekwencje do narysowania: <i>o decyzja ojca i macochy</i> <i>o pierwsze porzucenie z powrotem</i> <i>o drugie porzucenie bez powrotu</i> <i>o czekoladowy dom</i> <i>o życie Jasia po złapaniu przez wiedźmę</i> <i>o życie Małgosi po schwytaniu przez wiedźmę</i> <i>o śmierć czarownicy</i> <i>o szczęśliwy powrót do domu</i></p> <p>5. Zachęca dzieci do oddania swoich rysunków i przywieszenia ich na tablicę z zachowaniem kolejności sekwencji.</p> <p>6. Zwraca uwagę, że bajka braci Grimm powstała w XIX wieku, kiedy dzieci nie miały jeszcze Karty Praw Dziecka. Zaznacza jednak, że można zacząć od</p>	<p>2. Odpowiada, słucha, dzieli się opinią z kolegami z klasy.</p> <p>3. Ogląda projekcję bajki.</p> <p>4. On/ona rysuje historię</p> <p>5. Przekazuje rysunki i układa je na plakacie, przestrzegając kolejności sekwencji.</p> <p>6. Słucha; uświadamia sobie, że historia należy do okresu historycznego, w którym nie</p>
--	--	---

<p>innej sytuacji historycznej, aby zrozumieć, jakich praw odmówiono Jasiowi i Małgosi w świetle dzisiejszych praw.</p> <p>7. Następnie zadaje stymulujące pytania, takie jak: <i>o Jakich podstawowych potrzeb odmówiono Jasiowi i Małgosi?</i> <i>o Jakie obowiązki powinni wypełniać ich ojciec i macocha?</i> <i>o Jakie żądania więdźmy są sprzeczne z poszanowaniem godności człowieka?</i></p> <p>8. Wyniki dyskusji zapisuje na plakacie (w formie obrazkowej lub pisemnej, w zależności od wieku uczniów), zbierając odpowiedzi i/lub przeformułując je za zgodą uczniów.</p>	<p>było jeszcze Karty Praw Dziecka;</p> <p>7. Wystuchuje pytań i wymienia swoje opinie z kolegami z klasy.</p> <p>8. Współpracuje przy przygotowaniu plakatu.</p>
--	---

FAZA 3

Cele: **powiązanie podstawowej potrzeby z jej szczególnym prawem gwarantowanym przez Kartę Praw Dziecka”.**

Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
<p>1. Zachęca uczniów do porównania plakatu z etapu 1 z plakatem z etapu 2 i zidentyfikowania nowych potrzeb wyrażonych przez Jasia i Małgosię poprzez dodanie ich do listy klasowej.</p> <p>2. Sugeruje powiązanie każdej potrzeby z prawem, proponując rysunek.</p> <p>3. Prezentuje i rozpowszechnia książeczkę Karty Dziecka. Dzieli uczniów na grupy i</p>	<p>1. Porównuje dwa plakaty i identyfikuje potrzeby, które należy dodać: możliwość chodzenia do szkoły; nie nadużywanie ciężkiej pracy; prawo do życia.</p> <p>2. Kojarzy potrzebę z prawem podążając za schematem nauczyciela.</p> <p>3. Słucha, pracuje w grupie i szuka w Karcie Praw artykułu odpowiadającego wymienionemu prawu.</p>

<p>zachęca ich do skojarzenia każdego prawa z artykułem Karty Dziecka.</p> <p>4. Zaprasza uczniów do umieszczania karteczek samoprzylepnych kojarzących odpowiedni artykuł z prawem (w formie pisemnej dla szkoły podstawowej, obrazkowo dla dzieci z przedszkola), również po komentarzach klasy.</p>	<p>4. Uzupełnia listę praw poprzez powiązanie ich z odpowiednim artykułem, kierując się wskazówkami od grupy klasowej.</p>
--	--

FAZA 4

Cel: **refleksja nad prawem uważanym za ważne dla dzieci**

Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
<p>1. Zgłębia wybrane przez uczniów <i>prawo</i>.</p>	<p>1. Wyraża swoje zdanie, słucha i po obszernej dyskusji, wybiera <i>prawo</i> do gry.</p>
<p>2. Czyta i powtarza kilka razy rymowankę o prawie do zabawy, aż wszystkie dzieci będą mogły ją powtórzyć. Prosi ich, aby narysowali obrazek do wierszyka.</p>	<p>2. Słucha, powtarza i uczy się rymowanki o prawie do zabawy. Rysuje.</p>
<p>3. Zbiera rysunki i przykleja je do ścian klasy.</p>	<p>3. Pomaga nauczycielowi powiesić rysunki.</p>
<p>4. Prosi uczniów, aby za pomocą krótkich zdań powiedzieli co ich zdaniem autor chciał przekazać.</p>	<p>4. Odpowiada, słucha.</p>
<p>5. Prosi uczniów, aby wyrazili, czy rymowanka się im podoba, czy nie i jakie emocje, uczucia, myśli w nich wzbudziła.</p>	<p>5. Wyraża swoją ocenę; opowiada uczucia i myśli; słucha.</p>
<p>6. Czyta artykuł 31 Konwencji o prawach dziecka i zadaje</p>	<p>6. Wysłuchuje lektury artykułu i wraz z</p>

<p>pytania stymulujące, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Co to znaczy, że zabawa wymaga wolnego czasu?</i> ○ <i>Czy masz wolny czas na grę?</i> ○ <i>W jakie gry grasz?</i> ○ <i>Co oznacza rekreacja?</i> ○ <i>Czy Twoim zdaniem Twoje gry pobudzają wyobraźnię i kreatywność, czy też wymagają powtarzalnych gestów?</i> ○ <i>Dlaczego prawo do zabawy wiąże się ze swobodnym uczestnictwem w życiu artystycznym i kulturalnym?</i> 	<p>rówieśnikami zastanawia się nad znaczeniem prawa do zabawy, odpowiadając na pytania stymulujące.</p>
---	---

FAZA 5

Cele: **uświadomienie sobie prawa do informacji i uczestnictwa jako osiągnięć dzisiejszego społeczeństwa na rzecz dziecka**

Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zadaje następujące pytanie: Jak możesz dochodzić swoich praw? 2. Zachęca uczniów do szukania odpowiedzi w broszurze Karty Dzieci pobranej ze strony internetowej (patrz Faza 3) i przegląda ją z klasą. 3. Pobudza do refleksji zadając pytanie: <i>- Ci, którzy mają prawo do informacji i ochrony własnej osoby, mają również obowiązki</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Próbuje odpowiedzieć. 2. Bierze książeczkę Karty Dziecka, przegląda ją razem z klasą i znajduje w art. 12 i 42 prawo do informacji i uczestnictwa. 3. Odpowiada uznając powiązania pomiędzy prawem a obowiązkiem i rozumie, że jego obowiązkiem jest obrona jego praw, przyczynianie się do realizacji praw innych dzieci oraz uczestniczenie w poprawie rzeczywistości.

4. Pyta, które sytuacje łamania praw dziecka zasługują na większą uwagę.	4. Omawia z kolegami poważne sytuacje łamania praw i rysuje je.
5. Nakleja rysunki na plakat.	5. Współpracuje przy przygotowaniu plakatu.

FAZA 6

Cel: **wiedzieć i umieć pracować dla wspólnego dobra**

Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nauczyciel proponuje przeniesienie zdobytej wiedzy o prawach dziecka na społeczność lokalną oraz proponuje opracowanie ankiety dla osób mieszkających w sąsiedztwie. 2. Nauczyciel prosi uczniów o przeanalizowanie wyników i wdrożenie wyników ankiety przy wsparciu ekspertów zewnętrznych, jeśli to konieczne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proponuje pytania do ankiety i rozdaje ją rodzinie i społeczności lokalnej. 2. Analizuje wyniki z pomocą nauczyciela, organizuje, planuje i realizuje w grupach oraz przy pomocy nauczycieli i ekspertów angażujących społeczność lokalną.

FAZA 7

Cel: **meta-poznanie**

Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaprasza do prześledzenia etapów dziennika, w których zapisywane są prace poszczególnych uczniów, koncentrując się na: <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie związku między potrzebami a prawami człowieka - znaczenie zabawy jako aktywności rekreacyjnej, wyzwalającej potrzebę wyobraźni, kreatywności i możliwości zmiany 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponownie przechodzi przez proces edukacyjny.

<p>- związek między prawem a obowiązkiem</p> <p>2. Prosi o zidentyfikowanie wzrostu emocjonalnego, poznawczego i afektywnego, ponownie proponując pytania zadane w fazie 0 i prowokując analizę za pomocą pytań:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Czy Twoim zdaniem odpowiedzi są takie same?</i> - <i>Które się zmieniły?</i> - <i>Dlaczego?</i> <p>3. Prosi o samoocenę swojej pracy poprzez następujące pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>o Czy praca wydawała Ci się interesująca? Dlaczego?</i> <i>o Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?</i> <i>o Co wolałbyś zrobić inaczej?</i> <i>o Jakie przesłanie usłyszałeś najczęściej?</i> <i>o Czy uważasz, że może to być przydatne w Twoim życiu?</i> <i>o W jaki sposób?</i> 	<p>2. Odpowiada ponownie na pytania fazy 0 i słuchając tego, co zostało powiedziane wcześniej, wyraża swoją opinię o zmianach.</p> <p>3. Odpowiada ustnie lub pisemnie.</p>
--	---

ZASOBY

- Zasoby ludzkie: nauczyciele, rodziny, społeczność lokalna, eksperci.
- Zasoby finansowe: nie dotyczy.
- Możliwe partnerstwa z podmiotami społecznymi: lokalne stowarzyszenia na rzecz ochrony praw człowieka

USTAWIENIE DZIAŁAŃ

W klasie:

Uczniowie uczestniczą w grach i zabawach proponowanych przez nauczyciela, słuchają historii i rymowanki oraz uczestniczą w dyskusji. Na koniec zbierają wyniki i na ich podstawie realizują projekt service learning.

Poza klasą:

Przeprowadzanie wywiadów z członkami rodziny i przyjaciółmi mieszkającymi w sąsiedztwie.

EWALUACJA I DYSEMINACJA**ELEMENTY
EWALUACYJNE**

Po realizacji jednostki edukacyjnej uczeń powinien być w stanie:

- określić podstawowe potrzeby dzieci
- przeanalizować sytuację, w której potrzeby dzieci nie są zaspokojone
- powiązać podstawową potrzebę z jej konkretnym prawem gwarantowanym przez Kartę Praw Dziecka
- zastanowić się nad prawem uważanym za ważne dla dzieci
- uświadomić sobie prawa do informacji i uczestnictwa jako osiągnięcia dzisiejszego społeczeństwa na rzecz dziecka
- wprowadzić w życie to, czego się nauczyliśmy i oddać się służbie społeczności, aby osiągnąć dobro wspólne.

**NARZĘDZIA
EWALUACJI**

- Kwestionariusz samooceny (**Załącznik 1**)
- Siatka ewaluacyjna oparta na Globalnych Celach Nauczania Edukacji Obywateli związanych z wiekiem 5-9 lat (**Załącznik 2**)

**DZIAŁANIA
DYSEMINACYJNE**

Prezentacja wyników projektu service learning na koniec roku szkolnego poprzez wystawę.

**NARZĘDZIA
DYSEMINACYJNE**

Zaproszenie na wystawę, szkolne media społecznościowe i strona internetowa.

Załącznik 1

Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO
Jednostka edukacyjna 18: TY I JA... DZIECI O TYCH SAMYCH PRAWACH

SELF-ASSESSMENT QUESTIONNAIRE

Pytanie		Odpowiedź
1.	Co kojarzy Ci się z wyrażeniem „prawa człowieka”?	
2.	Kto ma te prawa? Które?	
3.	Kto odpowiada za zapewnienie ich poszanowania?	
4.	Czy dzieci mają prawa człowieka? Które?	
5.	Jaki jest związek między prawem a obowiązkiem?	
6.	Czy realizowany projekt wydał Ci się interesujący? Dlaczego?	
7.	Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?	
8.	Czego nowego się nauczyłeś, czego nie wiedziałeś wcześniej?	

Nauczyciel może dodać kolejne pytania, które uważa za istotne dla oceny ucznia.

Załącznik 2
Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO
Jednostka edukacyjna 18: TY I JA... DZIECI O TYCH SAMYCH PRAWACH
SIATKA EWALUACYJNA²
Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna (5-9 lat)

Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Wymień różne źródła informacji i rozwiń podstawowe umiejętności analizy	Różne źródła informacji i zbieranie informacji za pomocą szeregu narzędzi i źródeł (przyjaciele, rodzina, społeczność lokalna, szkoła, bajki, opowiadania, filmy, aktualności)	
	Słuchanie i komunikowanie się w sposób dokładny i wyraźny (umiejętności komunikacyjne, języki)	
	Identyfikowanie kluczowych pomysłów i rozpoznawanie różnych perspektyw	
	Interpretowanie wiadomości, w tym złożonych lub sprzecznych wiadomości	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozpoznaj, w jaki sposób dopasowujemy się do otaczającego nas świata i wchodzimy z nim w interakcję oraz rozwijaj umiejętności intrapersonalne i interpersonalne	Tożsamość, przynależność i relacje (ja, rodzina, przyjaciele, społeczność, region, kraj)	
	Gdzie mieszkam i jak moja społeczność łączy się z całym światem	
	Poczucie własnej wartości i wartość innych	
	Zbliżanie się do innych i budowanie pozytywnych relacji	
	Rozpoznawanie emocji u siebie i innych	
	Proszenie i oferowanie pomocy	
Komunikacja, współpraca, dbanie i troska o innych		
ŚREDNI WYNIK		

² "Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives" opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Zilustruj różnice i powiązania między różnymi grupami społecznymi	Podobieństwa i różnice w obrębie kultur i społeczeństw oraz między nimi (płeć, wiek, status społeczno-ekonomiczny, populacja marginalizowana)	
	Powiązania między społecznościami	
	Wspólne podstawowe potrzeby i prawa człowieka	
	Docenianie i szanowanie wszystkich ludzi i żywych istot, środowiska i rzeczy	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozróżnij identyczność i różnice oraz uznaj, że każdy ma prawa i obowiązki	Co nas łączy, a co odróżnia od innych osób w społeczności (język, wiek, kultura, sposoby życia, tradycje, cechy)	
	Znaczenie szacunku i dobrych relacji dla naszego dobrego samopoczucia	
	Nauczenie się słuchać, rozumieć, zgadzać się i nie zgadzać, akceptować różne poglądy i perspektywy	
	Szanowanie innych i siebie oraz docenianie różnic	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Poznaj możliwe sposoby podejmowania działań na rzecz poprawy świata, w którym żyjemy	W jaki sposób nasz wybór i działania mogą sprawić, że nasz dom, społeczność szkolna, kraj i planeta będą lepszym miejscem do życia i mogą chronić nasze środowisko?	
	Nauka współpracy (projekty oparte na współpracy dotyczące rzeczywistych problemów w społeczności, np. praca z innymi w celu zbierania i prezentowania informacji oraz korzystania z różnych metod w celu komunikowania wyników i pomysłów)	
	Umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Omów, w jaki sposób nasze wybory i działania wpływają na innych ludzi i planetę	Wartości troski i szacunku dla siebie, innych i naszego środowiska	
	Zasoby indywidualne i wspólnotowe (kulturowe, gospodarcze) oraz koncepcje bogaty/biedny, sprawiedliwy/niesprawiedliwy	

oraz przyjmij odpowiedzialne zachowanie	Wzajemne połączenia między człowiekiem a środowiskiem	
	Przyjęcie nawyków zrównoważonej konsumpcji	
	Osobiste wybory i działania oraz ich wpływ na innych i środowisko	
	Rozróżnianie między „dobrym” a „złym” oraz uzasadnianie naszych wyborów i osądów	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozpoznaj znaczenie i korzyści z zaangażowania obywatelskiego	Różne perspektywy sprawiedliwości społecznej i odpowiedzialności etycznej w różnych częściach świata oraz przekonania, wartości i czynniki, które na nie wpływają	
	Jak te perspektywy mogą wpływać na uczciwe/nieuczciwe, etyczne/nieetyczne praktyki	
	Skuteczne i etyczne zaangażowanie obywatelskie w sprawy globalne (współczucie, empatia, solidarność, dialog, troska i szacunek dla ludzi i środowiska)	
	Dylematy etyczne (praca dzieci, bezpieczeństwo żywnościowe, legalne i nieuprawnione formy działania, takie jak stosowanie przemocy), przed którymi stoją obywatele, podejmując swoje obowiązki polityczne i społeczne oraz pełniąc role jako obywatele świata	
ŚREDNI WYNIK		
CAŁKOWITY ŚREDNI WYNIK		

JEDNOSTKA EDUKACYJNA 19 – PRZYJAŹŃ

IDENTYFIKACJA

TYTUŁ Przyjaźń

POZIOM SZKOŁY Szkoła Podstawowa

KONTKEST

- Zajęcia edukacyjne będą realizowane w szkole i poza nią.
- Ćwiczenie powinno obejmować maksymalnie 2 klasy(18-20 osób na klasę)
- Uczniowie w wieku 8-9 lat.

**POTRZEBA/
PROBLEM**

Chociaż przyjaźń jest podstawowym elementem emocjonalnego, poznawczego i społecznego rozwoju dzieci, często zdarza się, że niektóre relacje przyjaźni prowadzą do społecznie nieodpowiednich i negatywnych postaw.

Dzięki wdrożeniu tej jednostki edukacyjnej uzyska się następujące korzyści:

- odpowiedzialne przyjmowanie postawy „prawdziwej przyjaźni” wobec rówieśników i ludzi w ogóle.
- Uświadomienie sobie, że wartość przyjaźni jest podstawą etyki wzajemnego szacunku, dialogu i szacunku.

GRUPA DOCELOWA

- Kluczowi gracze: uczniowie, nauczyciele i trenerzy
- Interesariusze: stowarzyszenia kulturalne
- Beneficjenci: rodziny dzieci, cała społeczność.

METODY PRACY

- Wywiad kliniczny
- Burza mózgów
- Wywiad
- Dyskusja
- Wspólne uczenie się
- Analiza indywidualna i grupowa
- Uczenie się przez działanie
- Puzzle

PLANOWANIE

GŁÓWNE CELE (Cele nauczania)

- Odkrycie istniejącej wiedzy uczniów na temat pojęcia przyjaźni
- Zrozumienie wartości przyjaźni dla każdej osoby
- Zrozumienie jakości i dynamiki relacji przyjaźni
- Uświadomienie sobie wartości przyjaźni
- Przekazanie tego, czego się nauczono dla osiągnięcia wspólnego dobra
- Rozpoczęcie procesu metapoznania

CELE KSZTAŁCENIA Przedszkole i Szkoła Podstawowa (5-9 lat):

GLOBALNEGO OBYWATELSTWA³ (Cele usługi)

- *Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i analizy:*
Podstawowe założenia i dynamika mocy.
- *Kultywowanie i zarządzanie tożsamościami, relacjami i poczuciem przynależności:*
Różne poziomy tożsamości.
- *Dzielenie się wartościami i obowiązkami opartymi na prawach człowieka:*
Różne społeczności, do których należą ludzie i jak są one połączone.
- *Rozwijanie postawy doceniania i szanowania różnic i różnorodności:*
Odmienność i szacunek dla odmienności.
- *Wprowadzenie odpowiednich umiejętności, wartości, przekonań i postaw:*
Działania, które można podjąć indywidualnie i zbiorowo.
- *Wykazanie osobistej i społecznej odpowiedzialności za pokojowy i zrównoważony świat*
Etycznie odpowiedzialne zachowanie
- *Rozwijanie motywacji i chęci dbania o dobro wspólne*
Angażowanie się i podejmowanie działań

KLUCZOWE KOMPETENCJE W NAUCZE PRZEZ ŻYCIE

- Umiejętności czytania i pisania
- Umiejętności numeryczne, naukowe i inżynierskie
- Kompetencje cyfrowe i technologiczne
- Umiejętności interpersonalne i zdolność do przyjmowania nowych kompetencji
- Aktywne obywatelstwo
- Przedsiębiorczość

³ “Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives” opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

**ZAANGAŻOWANE
 PRZEDMIOTY**

- Język ojczysty
- Sztuka
- Informatyka
- Matematyka

WDROŻENIE
OPIS DZIAŁAŃ
FAZA 0:
Cel: Poznanie zrozumienia pojęcia przyjaźń przez uczniów.

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. W celu wprowadzenia tematu prosi uczniów, aby usiedli w kręgu, wyjaśnia, jak działa Wywiad Kliniczny. Zadaje pytania pobudzające dyskusję, takie jak: <i>o Co kojarzy Ci się ze słowem „przyjaźń”?</i> <i>o Czym jest przyjaźń?</i> <i>o Jak powstaje przyjaźń?</i> <i>o Jakie są cechy prawdziwego przyjaciela?</i> <i>o Kiedy kończy się przyjaźń?</i>	1. Siada w kręgu i odpowiada na pytania jedno po drugim.
2. Nauczyciel zbiera odpowiedzi uczniów i prosi o podsumowanie ich na mapie myśli.	2. Uczniowie podsumowują odpowiedzi na mapie myśli.

FAZA 1
Cel: Zrozumienie wartości przyjaźni.

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. Nauczyciel proponuje zabawę mającą na celu pomóc uczniowi zrozumieć znaczenie relacji międzyludzkich dla wspólnego życia, z poszanowaniem punktów widzenia innych.	1. Dołącza do gry.
2. Rozdaje kwestionariusz w celu zebrania danych na temat tego, czego się nauczyli.	2. Wypełnia ankietę.
3. Zachęca uczniów do podsumowania danych na wykresie i przeanalizowania tego, czego się nauczyli.	3. Uporządkowuje dane na wykresie i prezentuje je porównując z kolegami z klasy.

FAZA 2:

 Cel: **Zrozumienie jakości i dynamiki relacji przyjacielskiej**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaprasza każdego ucznia do wylosowania liczby od 1 do 5. 2. Daje każdemu uczniowi krótki tekst do przeczytania, z którego musi określić znaczenie przyjaźni i różne jej definicje. 3. Pod koniec czasu przeznaczanego na czytanie i analizę dzieli dzieci na grupy wg. tej samej liczby i prosi je o przedyskutowanie tego, co zrozumieli i przygotowanie plakatu lub mapy pojęć. 4. Prosi każdą grupę o opisanie swojego plakatu i pomaga zsyntetyzować prace różnych grup w jednym plakacie. 5. Przedstawia aforyzm: „Przyjaciel zna melodię naszego serca i śpiewa ją, gdy zapominamy słów”. (C.S. Lewis) 6. Dyskusja: Co ten aforyzm przywołuje na myśl? Co to znaczy dla ciebie przyjaciel znający melodie naszego serca? 7. Pokazuje film „Cud” i otwiera dyskusję z pytaniami przewodnimi. 8. Prosi uczniów o stworzenie grafiki przedstawiającej ich myśli po obejrzeniu filmu. On/ona zbiera grafiki na plakacie. 9. Zachęca uczniów do zastanowienia się nad uczuciami AUGGIE i JACKA i zaprasza ich do napisania 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Losuje liczbę. 2. Czyta otrzymany tekst, stara się zrozumieć definicje przyjaźni i podkreśla je. 3. Spotyka się z kolegami z klasy, dyskutuje i wspólnie z nimi przygotowuje plakat. 4. On/ona opisuje z kolegami z grupy stworzony plakat i przyczynia się do powstania wspólnego plakatu. 5. Słucha i zapisuje aforyzm oraz uczestniczy w dyskusji. 6. Podsumowuje to, co pojawiło się na mapie. 7. Ogląda film, zastanawia się nad nim i odpowiada na pytania. 8. Opracowuje grafikę i pomaga zrobić plakat. 9. Opracowuje tekst.

tekstu, w którym stawiają się na ich miejscu.

FAZA 3

Cel: **Uświadomienie sobie wartości przyjaźni.**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<ol style="list-style-type: none"> 1. Czyta tekst bajki (np. „Karnawał owadów”) i otwiera dyskusję. Zaprasza uczniów, aby więź przyjaźni między owadami zamieniła w rymowanekę. 2. Czyta rozdział XXI książki "Mały Książę" Saint-Exupery'ego. Przed czytaniem pyta: <ul style="list-style-type: none"> - Co oznacza "oswoić"? - Dlaczego uważasz, że warto poskromić płacz, kiedy trzeba się z kimś rozstać? 3. Dzieli klasę na 5 grup i prosi o przeczytanie i wyjaśnienie własnymi słowami 5 różnych zdań. 4. Prosi każdą grupę o wyjaśnienie swoim kolegom, co stworzyli. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słucha i uczestniczy w dyskusji. 2. Słucha, zastanawia się, odpowiada. Spekuluje na temat historii, którą usłyszy. 3. Aranżuje się w grupie. 4. Czyta i udostępnia wyjaśnienia zdań. Ilustruje to, co zostało wyprodukowane.

FAZA 4

Cel: **Przejsięcie od tego co zostało zrozumiane do osiągnięcia wspólnego dobra**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<ol style="list-style-type: none"> 1. Proponuje uświadomienie społeczności prawdziwego znaczenia przyjaźni. 2. Prosi o przygotowanie kwestionariusza do rozdania w domu i w szkole w celu określenia projektu, który ma zostać zrealizowany, aby podnieść świadomość na ten temat. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyraża swoją opinię. 2. Dzieli się na grupy i formułuje ewentualne pytania do ankiety. Każda grupa przedstawia swoją pracę, a następnie cała klasa wspólnie przygotowuje jedną ankietę.

<ol style="list-style-type: none"> 3. Nauczyciel prosi uczniów o zrealizowanie kwestionariusza wśród członków rodziny, przyjaciół i kolegów ze szkoły. 4. Prosi ich o przeanalizowanie wyników i podsumowanie ich na wykresie. 5. Prosi o wykonanie projektu. 6. Prosi o zaprezentowanie swojej pracy społeczności. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Rozprowadza ankietę. 4. Analizuje dane z kolegami z klasy za pomocą wykresu. 5. Wraz z kolegami z klasy planuje, projektuje i realizuje projekt. 6. Przedstawia społeczności efekty swojej pracy.
---	---

FAZA 5

Cel: **metapoznanie**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<ol style="list-style-type: none"> 1. Prosi o ponowne przejście przez etapy jednostki edukacyjnej. 2. Proponuje pytania zadane w fazie 0 i odnotowuje różne odpowiedzi na plakacie. Prosi uczniów o podsumowanie ich na mapie. 3. Prosi o porównanie mapy wykonanej na początku pracy z aktualną i wskazanie zmian. 4. Prosi o samoocenę swojej pracy poprzez następujące pytania: <i>o Czy praca wydawała Ci się interesująca? Dlaczego?</i> <i>o Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?</i> <i>o Co wolałbyś zrobić inaczej?</i> <i>o Jakie przesłanie usłyszałeś najczęściej?</i> <i>o Czy myślisz, że może to być przydatne w twoim życiu?</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przechodzi przez kolejne kroki i podsumowuje je na diagramie. 2. Odpowiada na pytania i podsumowuje je na plakacie. 3. Porównuje dwie mapy i identyfikuje, co się zmieniło. 4. Wypełnia ankietę.

<p style="text-align: center;"><i>o W jaki sposób?</i></p> <p>5. Nauczyciel prosi uczniów o przedstawienie wyników z ankiety oraz wykorzystanie karteczek samoprzylepnych i stworzenie mapy końcowej.</p>	<p>5. Pracuje razem z rówieśnikami nad ostateczną mapą.</p>
---	---

ZASOBY	<ul style="list-style-type: none"> ○ Zasoby ludzkie: nauczyciele/trenerzy, uczniowie, rodziny i społeczność lokalna. ○ Zasoby finansowe: nie dotyczy. ○ Możliwe partnerstwa z podmiotami społecznymi: lokalne stowarzyszenia kulturalne
---------------	--

USTAWIENIE DZIAŁAŃ	<p>W klasie: Uczniowie uczestniczą w zajęciach proponowanych przez nauczyciela, słuchają historii i uczestniczą w dyskusji, przygotowują scenariusz do ankiety. Na koniec zbierają wyniki i na podstawie wyników wdrażają projekt service learning.</p> <p>Poza klasą: Przeprowadzenie ankiety wśród rodzin, przyjaciół i innych kolegów szkolnych.</p>
---------------------------	---

EWALUACJA I DYSEMINACJA

ELEMENTY EWALUACYJNE	Pod koniec jednostki szkoleniowej uczeń powinien być w stanie: <ul style="list-style-type: none"> • Zrozumieć znaczenie relacji międzyludzkich dla wspólnego życia z poszanowaniem punktów widzenia innych osób • Współpracować w odniesieniu do innych • Planować, projektować i działać w grupach • Wprowadzić w życie to, czego się nauczył i oddać się służbie społeczności, aby osiągnąć dobro wspólne
-----------------------------	---

NARZĘDZIA EWALUACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kwestionariusz samooceny (Załącznik 1) ○ Siatka ewaluacyjna oparta na Globalnych Celach Nauczania Edukacji Obywateli związanych z wiekiem 5-9 lat (Załącznik 2)
----------------------------	--

DZIAŁANIA DYSEMINACYJNE	Prezentacja wyników projektu service learning na koniec roku szkolnego poprzez wystawę lub ulotkę.
--------------------------------	--

NARZĘDZIA DYSEMINACYJNE	Ulotka, posty w mediach społecznościowych, strona internetowa szkoły.
--------------------------------	---

Załącznik 1**Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO**
Jednostka Edukacyjna 19: **PRZYJAŹŃ****KWESTIONARIUSZ SAMOOCENY**

Pytanie		Odpowiedź
1.	Czym jest przyjaźń?	
2.	Jak powstaje przyjaźń?	
3.	Jakie są cechy prawdziwego przyjaciela?	
4.	Jaka jest dynamika relacji przyjacielskiej?	
5.	Czy realizowany projekt wydał Ci się interesujący? Dlaczego?	
6.	Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?	
7.	Czego nowego się nauczyłeś, czego nie wiedziałeś wcześniej?	

Nauczyciel może dodać kolejne pytania, które uważa za istotne dla oceny ucznia.

Załącznik 2
Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO
Jednostka Edukacyjna 19: PRZYJAŹŃ
SIATKA EWALUACYJNA⁴
Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna (5-9 lat)

Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Wymień różne źródła informacji i rozwiń podstawowe umiejętności dociekania	Różne źródła informacji i zbieranie informacji za pomocą szeregu narzędzi i źródeł (przyjaciele, rodzina, społeczność lokalna, szkoła, bajki, opowiadania, filmy, aktualności)	
	Słuchanie i komunikowanie się w sposób dokładny i wyraźny (umiejętności komunikacyjne, języki)	
	Identyfikowanie kluczowych pomysłów i rozpoznawanie różnych perspektyw	
	Interpretowanie wiadomości, w tym złożonych lub sprzecznych wiadomości	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozpoznaj, w jaki sposób dopasowujemy się do otaczającego nas świata i wchodzimy z nim w interakcję oraz rozwijaj umiejętności intrapersonalne i interpersonalne	Tożsamość, przynależność i relacje (ja, rodzina, przyjaciele, społeczność, region, kraj)	
	Gdzie mieszkam i jak moja społeczność łączy się z całym światem	
	Poczucie własnej wartości i wartość innych	
	Zbliżanie się do innych i budowanie pozytywnych relacji	
	Rozpoznawanie emocji u siebie i innych	
	Proszenie i oferowanie pomocy	
	Komunikacja, współpraca, troska i troska o innych	
ŚREDNI WYNIK		

⁴ "Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives" opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Zilustruj różnice i powiązania między różnymi grupami społecznymi	Podobieństwa i różnice w obrębie kultur i społeczeństw oraz między nimi (płeć, wiek, status społeczno-ekonomiczny, populacja marginalizowana)	
	Powiązania między społecznościami	
	Wspólne podstawowe potrzeby i prawa człowieka	
	Docenianie i szanowanie wszystkich ludzi i żywych istot, środowiska i rzeczy	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozróżnij identyczność i różnice oraz uznaj, że każdy ma prawa i obowiązki	Co nas łączy, a co odróżnia od innych osób w społeczności (język, wiek, kultura, sposoby życia, tradycje, cechy)	
	Znaczenie szacunku i dobrych relacji dla naszego dobrego samopoczucia	
	Nauczenie się słuchać, rozumieć, zgadzać się i nie zgadzać, akceptować różne poglądy i perspektywy	
	Szanowanie innych i siebie oraz docenianie różnic	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Poznaj możliwe sposoby podejmowania działań na rzecz poprawy świata, w którym żyjemy	W jaki sposób nasz wybór i działania mogą sprawić, że nasz dom, społeczność szkolna, kraj i planeta będą lepszym miejscem do życia i mogą chronić nasze środowisko?	
	Nauka współpracy (projekty oparte na współpracy dotyczące rzeczywistych problemów w społeczności, np. praca z innymi w celu zbierania i prezentowania informacji oraz korzystania z różnych metod w celu komunikowania wyników i pomysłów)	
	Umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Omów, w jaki sposób nasze wybory i działania wpływają na innych ludzi i planetę	Wartości troski i szacunku dla siebie, innych i naszego środowiska	
	Zasoby indywidualne i wspólnotowe (kulturowe, gospodarcze) oraz koncepcje bogaty/biedny, sprawiedliwy/niesprawiedliwy	

oraz przyjmij odpowiedzialne zachowanie	Wzajemne połączenia między człowiekiem a środowiskiem	
	Przyjęcie nawyków zrównoważonej konsumpcji	
	Osobiste wybory i działania oraz ich wpływ na innych i środowisko	
	Rozróżnianie między „dobrym” a „złym” oraz uzasadnianie naszych wyborów i osądów	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozpoznaj znaczenie i korzyści z zaangażowania obywatelskiego	Różne perspektywy sprawiedliwości społecznej i odpowiedzialności etycznej w różnych częściach świata oraz przekonania, wartości i czynniki, które na nie wpływają	
	Jak te perspektywy mogą wpływać na uczciwe/nieuczciwe, etyczne/nieetyczne praktyki	
	Skuteczne i etyczne zaangażowanie obywatelskie w sprawy globalne (współczucie, empatia, solidarność, dialog, troska i szacunek dla ludzi i środowiska)	
	Dylematy etyczne (praca dzieci, bezpieczeństwo żywnościowe, legalne i nieuprawnione formy działania, takie jak stosowanie przemocy), jakie napotykają obywatele podejmując swoje obowiązki polityczne i społeczne oraz pełnić rolę obywateli świata.	
ŚREDNI WYNIK		
CAŁKOWITY ŚREDNI WYNIK		

Jednostka edukacyjna 20 – CYFROWE GLOBALNE OBYWATELSTWO

IDENTYFIKACJA

TYTUŁ Cyfrowe globalne obywatelstwo

POZIOM SZKOŁY ○ Szkoła podstawowa

KONTKEST ○ Zajęcia edukacyjne będą realizowane w szkole i poza nią.
○ Ćwiczenie powinno obejmować maksymalnie 2 klasy
○ Uczniowie **w wieku 9-12 lat.**

**POTRZEBA/
PROBLEM** W ostatnich latach nastąpił wzrost różnic kulturowych między uczniami z różnych krajów w tej samej szkole.
Ponadto uczenie się na odległość motywowane pandemią Covid-19 było kolejną przeszkodą w integracji oraz rozwoju empatii i współodpowiedzialności.
Dzięki wdrożeniu tej jednostki edukacyjnej uczniowie, ich rodziny i ogólnie społeczność lokalna mogą wzmocnić swoją empatię, skupiając się na podobieństwach osób z zagranicy.

GRUPA DOCELOWA

- Kluczowi gracze: uczniowie, nauczyciele i trenerzy
- Interesariusze: stowarzyszenia działające w obszarze mediów społecznościowych
- Beneficjenci: rodziny dzieci, cała społeczność.

METODY PRACY

- Wywiad kliniczny
- Burza mózgów
- Dyskusja
- Odgrywanie ról
- Uczenie się przez działanie

PLANOWANIE

**GŁÓWNE CELE
(Cele nauczania)**

- Identyfikacja istniejącej wiedzy o związkach
- Zrozumienie znaczenie słuchania
- Zrozumienie, jak rozpoznawać i akceptować różnorodność poprzez wymiar relacyjny
- Zrozumienie potrzeby działania na rzecz dobra społeczności
- Rozpoczęcie metapoznania

**CELE KSZTAŁCENIA
GLOBALNEGO
OBYWATELSTWA⁵
(Cele usługi)****Szkoła podstawowa (9-12 lat):**

- *Rozwijanie umiejętności krytycznego dochodzenia i analizy:*
Podstawowe założenia i dynamika mocy.
- *Kultywowanie i zarządzanie tożsamościami, relacjami i poczuciem przynależności:*
Różne poziomy tożsamości.
- *Dzielenie się wartościami i obowiązkami opartymi na prawach człowieka:*
Różne społeczności, do których należą ludzie i jak są one połączone.
- *Rozwijanie postawy doceniania i szanowania różnic i różnorodności:*
Odmienność i szacunek dla odmienności.
- *Wprowadzenie odpowiednich umiejętności, wartości, przekonań i postaw:*
Działania, które można podjąć indywidualnie i zbiorowo.
- *Wykazanie osobistej i społecznej odpowiedzialności za pokojowy i zrównoważony świat*
Etycznie odpowiedzialne zachowanie
- *Rozwijanie motywacji i chęci dbania o dobro wspólne*
Angażowanie się i podejmowanie działań

**KLUCZOWE
KOMPETENCJE
W NAUCE PRZEZ
ŻYCIE**

- Umiejętność czytania i pisania
- Wielojęzyczność
- Kompetencje cyfrowe i technologiczne
- Umiejętności interpersonalne i zdolność do przyjmowania nowych kompetencji
- Aktywne obywatelstwo
- Przedsiębiorczość
- Świadomość i ekspresja kulturowa

**ZAANGAŻOWANE
PRZEDMIOTY**

- Język ojczysty
- Języki obce
- Historia
- Geografia
- Sztuka
- Sport
- Muzyka

⁵ “Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives” opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

WDROŻENIE
OPIS DZIAŁAŃ
FAZA 0:

 Cel: **poznanie zrozumienia przez uczniów pojęcia relacji/związku.**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. 1W celu wprowadzenia tematu prosi uczniów, aby usiedli w kręgu, wyjaśnia, jak działa Wywiad Kliniczny. Zadaje pytania pobudzające dyskusję, takie jak: <i>o Co kojarzy ci się ze słowem „związek”?</i> <i>o Jakie są elementy dobrego związku?</i> <i>o Dlaczego potrzebujemy relacji?</i> <i>o Kiedy czujesz się w związku z drugą osobą?</i> <i>o Jakie problemy generuje brak związku?</i> <i>o Jakie elementy powinniśmy zmienić/usunąć w dzisiejszym społeczeństwie, aby nasze życie było bardziej oparte na relacjach?</i>	1. Siada w kręgu i odpowiada na pytania jedno po drugim.
2. Nauczyciel zbiera odpowiedzi uczniów na plakacie i prosi ich o podsumowanie ich na mapie myśli.	2. Uczniowie obserwują odpowiedzi i podsumowują je na mapie myśli.

FAZA 1

 Cel: **Zrozumienie ważności słuchania**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. Nauczyciel proponuje następującą zabawę, ustawiając uczniów w kole: Wszyscy członkowie kręgu, mając zamknięte oczy, muszą wydać dźwięk głosem lub ciałem po tym, jak zrobił to ich praworęczny partner. Osoba, która założyła krąg, przestanie	1. Stoi w kręgu i uczestniczy w grze.

	<p>wydawać dźwięk, gdy tylko dźwięk osoby po lewej stronie do niej dotrze i tak dalej, aż znowu zapanuje cisza.</p> <p>2. Nauczyciel zadaje pytania do refleksji nad grą: <i>o Co czułeś?</i> <i>o Co sprawiło, że poczułeś się nieswojo?</i> <i>o Dlaczego uważasz, że gra się powiodła lub nie powiodła?</i></p> <p>3. Nauczyciel proponuje kolejną grę polegającą na umiejętności słuchania innych, dzieląc uczniów na pary i prosząc o opowiedzenie drugiej osobie z pary o potrzebie lub niewygodnej sytuacji, której doświadczyli. Po wysłuchaniu druga osoba próbuje przedstawić to, co zostało powiedziane, ciałem. Następnie pary się zamieniają.</p> <p>4. Podsumowanie: <i>o Czy było to trudne?</i> <i>o Czy udało mi się zidentyfikować siebie i zrozumieć sytuację drugiej osoby? Dlaczego tak myślisz?</i></p> <p>5. Prosi o podsumowanie tego, co zostało przeanalizowane w dwóch sytuacjach, za pomocą mapy myśli.</p> <p>6. Nauczyciel sugeruje przeprowadzenie wywiadu z niektórymi osobami.</p> <p>7. Prowadzi całą grupę klasową na miejsce spotkań (np. plac), aby mogli zdobyć doświadczenie słuchania innych osób, w tym dorosłych.</p>	<p>2. Uczestniczy w dyskusji.</p> <p>3. Uczniowie dzielą się na pary, opowiadają i/lub słuchają drugiego. Próbuje reprezentować ciałem to, co usłyszeli od swojego partnera.</p> <p>4. Uczestniczy w dyskusji.</p> <p>5. Współpracuje w przygotowaniu mapy myśli.</p> <p>6. Przygotowuje rozmowę kwalifikacyjną.</p> <p>7. Udaje się z klasą na miejsce spotkania.</p>
--	---	--

<p>8. Za pomocą wywiadu wideo uczniowie poproszą ludzi o wyrażenie swoich pytań, potrzeb lub wątpliwości.</p> <p>9. Po powrocie do klasy nauczyciel zaprasza uczniów do refleksji nad potrzebami i wątpliwościami rozmówców.</p>	<p>8. Przeprowadza wywiady z ludźmi.</p> <p>9. Zastanawia się nad tym, co zostało zebrane.</p>
--	--

FAZA 2:

Cel: **Zrozumieć, jak rozpoznawać i akceptować różnorodność poprzez wymiar relacyjny**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<p>1. Nauczyciel proponuje grę, np. dzieląc klasę na dwie grupy i zadając pytania dotyczące historyczno-muzyczno-literaturoznawczych gier z różnych krajów. Na koniec zadaje pytania do refleksji: <i>o Czy znałeś wszystkie odpowiedzi?</i> <i>o Dlaczego?</i> <i>o Czy miałeś trudności z odpowiedziami?</i> <i>o Dlaczego?</i></p> <p>2. Nauczyciel dzieli klasę na cztery grupy i zaprasza 4 rodziny uczniów z innych krajów lub przedstawicieli stowarzyszeń migrantów i prosi ich o opowiedzenie, jak żyli w swoim kraju.</p> <p>3. Prosi każdą grupę o określenie cech charakterystycznych tego, co usłyszeli, i umieszczenie odpowiedzi w tabeli, która następnie zostanie przekazana innej grupie.</p>	<p>1. Uczniowie dzielą się na dwie grupy i uczestniczą w grze. Uczestniczą w dyskusji odpowiadając na pytania. Identyfikują podsumowanie w słowach kluczowych.</p> <p>2. Słucha, zadaje pytania i robi notatki.</p> <p>3. Identyfikuje cechy z członkami swojej grupy i układa je w tabeli. Przekazuje tabelę innej grupie.</p>

	<p>4. Proponuje 4 grupom opisanie życia osoby mieszkającej w innym kraju na podstawie otrzymanej tabeli. Podsumowanie: - <i>Czy łatwo ci było reprezentować to, co napisała inna grupa?</i> - <i>Dlaczego?</i></p> <p>5. Przedstawia materiał związany z pojęciem CZŁOWIEK RELACYJNY i CZŁOWIEK SAMOREFLEKSYJNY i prosi każdą osobę o zidentyfikowanie cech, które należy zawrzeć na diagramie.</p> <p>6. Dzieli klasę na dwie grupy i prosi każdą z nich o wsparcie człowieka relacyjnego lub człowieka samo-refleksyjnego poprzez zbadanie możliwych interwencji, które mogłyby obalić drugie stanowisko i wesprzeć ich własne.</p> <p>7. Prosi obie grupy, aby wyobraziły sobie, że są w TALK SHOW i przedstawiły swoją tezę, obalając tezę drugiej strony, z poszanowaniem czasu i zasad zachowania.</p> <p>8. Na koniec prosi ich o odwrócenie ról i przygotowanie nowego talk show.</p> <p>9. Analiza przeprowadzonego działania: - <i>Jak się czułeś podczas TALK SHOW?</i></p>	<p>4. Organizuje role, czyta informacje w tabeli i reprezentuje to, co jest wymagane. Uczestniczy w dyskusji.</p> <p>5. Czyta materiał, identyfikuje cechy i układa je w tabeli.</p> <p>6. Dzieli się na dwie grupy i współpracuje z innymi w celu zdefiniowania ewentualnych interwencji zgodnie z wymaganiami.</p> <p>7. Uczestniczy w TALK SHOW.</p> <p>8. Odwraca role i uczestniczy w nowym TALK SHOW. Bierze udział w dyskusji i wyraża swoją opinię.</p>
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - <i>Co ci się podobało, a czego nie?</i> - <i>Dlaczego?</i> - <i>Którą pozycję uważasz za najłatwiejszą?</i> - <i>Dlaczego?</i> 	
---	--

FAZA 3

Cel: Zrozumienie potrzeby działania na rzecz dobra społeczności.

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. Proponuje podniesienie świadomości społeczności w zakresie słuchania jako podstawy prawidłowej relacji, która przewyżcza różnice.	1. Wyraża swoją opinię.
2. Prosi o przygotowanie ankiety do wykonania w domu, w szkole i w sąsiedztwie w celu identyfikacji projektu do realizacji.	2. Dzieli się na grupy i formułuje możliwe pytania do ankiety. On/ona zarządza ankietą.
3. Prosi o analizę wyników i podsumowanie ich na wykresie.	3. Analizuje dane uzyskane ze swoimi kolegami z klasy za pomocą wykresu.
4. Prosi o wykonanie projektu.	4. Planuje z kolegami z klasy, projektuje i realizuje to, co jest wymagane.
5. Prosi o zaprezentowanie swojej pracy społeczności.	5. Pokazuje swoją pracę społeczności.

FAZA 4

Cel: Rozpoczęcie meta-poznania

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. Prosi o ponowne przejście przez etapy jednostki edukacyjnej.	1. Przechodzi przez kolejne kroki i podsumowuje je na diagramie.
2. Proponuje pytania zadane w fazie 0 i odnotowuje różne odpowiedzi na plakacie. Prosi	2. Odpowiada na pytania i podsumowuje je na plakacie.

<p>uczniów o podsumowanie ich na mapie.</p> <p>3. Prosi o porównanie wykonanej na początku mapy z obecną i zidentyfikowanie tego, co się zmieniło.</p> <p>4. Prosi o samoocenę swojej pracy poprzez następujące pytania: <i>o Czy praca wydawała Ci się interesująca? Dlaczego?</i> <i>o Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?</i> <i>o Co wolałbyś zrobić inaczej?</i> <i>o Jakie przesłanie usłyszałeś najczęściej?</i> <i>o Czy myślisz, że może to być przydatne w twoim życiu?</i> <i>o W jaki sposób?</i></p> <p>5. Nauczyciel prosi uczniów o przedstawienie wyników z ankiety oraz wykorzystanie karteczek samoprzylepnych i stworzenie mapy końcowej.</p>	<p>3. Porównuje dwie mapy i identyfikuje, co się zmieniło.</p> <p>4. Wypełnia ankietę</p> <p>5. Pracuje razem z rówieśnikami nad ostateczną mapą.</p>
---	---

ZASOBY

- Zasoby ludzkie: nauczyciele, rodzina, znane osoby
- Zasoby finansowe: nie dotyczy
- Możliwe partnerstwa z podmiotami społecznymi: lokalnymi i krajowymi instytucjami/stowarzyszeniami kulturalnymi

USTAWIENIE DZIAŁAŃ

W klasie:

Uczniowie uczestniczą w grach i zajęciach proponowanych przez nauczyciela, słuchają historii i uczestniczą w dyskusji, przygotowują pytania do ankiet. Na koniec zbierają wyniki i na podstawie wyników wdrażają projekt service learning.

Poza klasą:

Przeprowadzanie wywiadów z członkami rodziny i przyjaciółmi mieszkającymi w sąsiedztwie.

EWALUACJA I DYSEMINACJA

ELEMENTY EWALUACYJNE	Pod koniec jednostki edukacyjnej uczeń powinien być w stanie: <ul style="list-style-type: none">• zidentyfikować istniejącą wiedzę na temat związku/relacji• zrozumieć znaczenie słuchania• zrozumieć, jak rozpoznawać i akceptować różnorodność poprzez wymiar relacyjny• rozumieć potrzebę działania na rzecz dobra społeczności• wprowadzić w życie to, czego się nauczył i oddać się służbie społeczności, aby osiągnąć dobro wspólne.
NARZĘDZIA EWALUACJI	<ul style="list-style-type: none">○ Kwestionariusz samooceny (Załącznik 1)○ Siatka ewaluacyjna oparta na Globalnych Celach Nauczania Edukacji Obywateli związanych z wiekiem 9-12 lat (Załącznik 2)
DZIAŁANIA DYSEMINACYJNE	Prezentacja wyników projektu service learning na koniec roku szkolnego poprzez wystawę lub ulotkę.
NARZĘDZIA DYSEMINACYJNE	Ulotka, wydarzenia, posty w mediach społecznościowych, strona szkoły.

Załącznik 1

Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO
Jednostka edukacyjna 20: **CYFROWE GLOBALNE OBYWATELSTWO****KWESTIONARIUSZ SAMOOCENY**

Pytanie		Odpowiedź
1.	Z czym kojarzy ci się słowo „związek/relacja”?	
2.	Jakie są elementy dobrego związku/relacji?	
3.	Dlaczego potrzebujemy relacji?	
4.	Dlaczego chłopcy i dziewczęta mogą grać w tę samą grę bez żadnych problemów?	
5.	Jakie problemy generuje brak związku?	
6.	Czy realizowany projekt wydał Ci się interesujący? Dlaczego?	
7.	Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?	
8.	Czego nowego się nauczyłeś, czego nie wiedziałeś wcześniej?	

Nauczyciel może dodać kolejne pytania, które uważa za istotne dla oceny ucznia.

Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO
Jednostka edukacyjna 20: CYFROWE GLOBALNE OBYWATELSTWO

SIATKA EWALUACYJNA⁶
Szkoła Podstawowa (9-12 years lat)

Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozróżniaj fakty/opinie, rzeczywistość/fikcję i różne punkty widzenia/perspektywy	Umiejętność korzystania z mediów i umiejętności w zakresie mediów społecznościowych (różne formy mediów, w tym media społecznościowe)	
	Różne punkty widzenia, subiektywność, dowody i uprzedzenia	
	Czynniki wpływające na poglądy (płeć, wiek, religia, pochodzenie etniczne, kultura, kontekst społeczno-ekonomiczny i geograficzny, ideologie i systemy wierzeń lub inne okoliczności)	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Zbadaj różne poziomy tożsamości i ich konsekwencje dla zarządzania relacjami z innymi	Jak jesteśmy połączeni z szerszym światem poza naszą najbliższą społecznością i poprzez różne modalności (media, podróże, muzyka, sport, kultura)	
	Państwo narodowe, organizacje i organy międzynarodowe, korporacje międzynarodowe	
	Empatia, solidarność, zarządzanie i rozwiązywanie konfliktów, zapobieganie przemocy	
	Negocjacje, mediacje, pojednanie, rozwiązania typu wygrany-wygrany	
	Regulowanie i zarządzanie silnymi emocjami (pozytywnymi i negatywnymi)	
	Opieranie się negatywnej presji rówieśników	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Porównaj i zróżnicuj wspólne i różne normy	Różne kultury i społeczeństwa poza własnym doświadczeniem i wartością różnych perspektyw	

⁶ “Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives” opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

społeczne, kulturowe i prawne	Tworzenie przepisów i zaangażowanie w różnych częściach świata i wśród różnych grup	
	Uznanie i poszanowanie różnorodności	
	Pojęcie sprawiedliwości i dostęp do wymiaru sprawiedliwości	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Pielęgnuj dobre relacje z różnymi osobami i grupami	Zrozumienie podobieństw i różnic między społeczeństwami i kulturami (przekonania, język, tradycje, religia, styl życia, pochodzenie etniczne)	
	Nauka doceniania i szanowania różnorodności oraz interakcji z innymi w społeczności i szerszym świecie	
	Rozwijanie wartości i umiejętności, które umożliwiają ludziom pokojowe współżycie (szacunek, równość, troska, empatia, solidarność, tolerancja, integracja, komunikacja, negocjacje, zarządzanie i rozwiązywanie konfliktów, akceptacja różnych perspektyw, niestosowanie przemocy)	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Omów znaczenie działań indywidualnych i zbiorowych oraz zaangażuj się w pracę społeczną	Związek między kwestiami osobistymi, lokalnymi, krajowymi i globalnymi	
	Rodzaje zaangażowania obywatelskiego w działania osobiste i zbiorowe w różnych kulturach i społeczeństwach	
	Role odgrywane przez grupy wolontariackie, ruchy społeczne i obywateli w ulepszaniu swoich społeczności i znajdowaniu rozwiązań globalnych problemów	
	Przykłady osób i grup zaangażowanych w działania obywatelskie, które dokonały zmian na poziomie lokalnym i globalnym oraz ich perspektywy, działania i więzi społeczne	
	Zrozumienie, że działania mają konsekwencje	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Zrozumieć pojęcia sprawiedliwości społecznej i odpowiedzialności	Co oznacza bycie etycznie odpowiedzialnym i zaangażowanym obywatelem świata?	
	Osobiste spojrzenie na sprawiedliwość i kwestie o znaczeniu globalnym (zmiana klimatu, sprawiedliwy handel, walka z terroryzmem, dostęp do zasobów)	

etycznej oraz nauczyć się ich stosowania w życiu codziennym	Przykłady globalnej niesprawiedliwości z życia wzięte (gwałcenie praw człowieka, głód, ubóstwo, dyskryminacja ze względu na płeć, rekrutacja dzieci-żołnierzy)	
	Wykazanie umiejętności podejmowania decyzji i odpowiedzialnego zachowania w kontekście osobistym, szkolnym i społecznościowym	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Identyfikuj możliwości zaangażowania i inicjuj działania	W jaki sposób ludzie są zaangażowani w te organizacje i jaką wiedzę, umiejętności i inne atrybuty wnoszą	
	Czynniki, które mogą wspierać lub utrudniać zmianę	
	Rola grup i organizacji (kluby, sieci, drużyny sportowe, związki, stowarzyszenia zawodowe)	
	Angażowanie się w projekty i prace pisemne	
	Udział w działaniach społecznościowych	
	Udział w podejmowaniu decyzji w szkole	
ŚREDNI WYNIK		
CAŁKOWITY ŚREDNI WYNIK		

Jednostka Edukacyjna 21 – PRAWA CZŁOWIEKA

IDENTYFIKACJA

TYTUŁ Prawa Człowieka

POZIOM SZKOŁY Szkoła Podstawowa

KONTKEST

- Zajęcia edukacyjne będą realizowane w szkole i poza nią.
- Ćwiczenie powinno obejmować maksymalnie 2 klasy
- Uczniowie **w wieku 11-14 lat.**

**POTRZEBA/
PROBLEM**

W zglobalizowanym społeczeństwie prawa człowieka nie zawsze są przestrzegane, co wiąże się z ryzykiem propagowania rasizmu i nietolerancji.

Dzięki tej jednostce edukacyjnej zaangażowane grupy docelowe osiągną następujące korzyści:

- rozwój empatii i współodpowiedzialności;
- zwiększenie świadomości, że zasady solidarności, równości i poszanowania różnorodności są filarami, które wspierają współzycie obywatelskie i sprzyjają budowie sprawiedliwej i zrównoważonej przyszłości.

GRUPA DOCELOWA

- Kluczowi gracze: uczniowie, nauczyciele i szkoła
- Interesariusze: organizacje lokalne
- Beneficjenci: rodziny dzieci, cała społeczność

METODY PRACY

- Uczenie się przez działanie
- Nauka przez doświadczenie
- Wspólne uczenie się
- Puzzle
- Burza mózgów
- Debata
- Odwrócona klasa

PLANOWANIE

**GŁÓWNE CELE
(Cele nauczania)**

- Poznanie postrzegania praw człowieka przez uczniów
- Uświadomienie sobie, że prawo człowieka jest odpowiedzią na podstawową potrzebę

- Uświadomienie sobie, że podstawą prawa jest bezwarunkowa godność osoby
- Uświadomienie sobie, że konieczne jest działanie na rzecz promowania i obrony praw człowieka dla dobra społeczności
- Rozpoczęcie procesu metapoznania

**CELE KSZTAŁCENIA
GLOBALNEGO
OBYWATELSTWA⁷
(Cele usługi)**

Szkoła Podstawowa (12-15 lat):

- *Rozwijanie umiejętności krytycznego dochodzenia i analizy:*
o Podstawowe założenia i dynamika mocy.
- *Kultywowanie i zarządzanie tożsamościami, relacjami i poczuciem przynależności:*
o Różne poziomy tożsamości.
- *Dzielenie się wartościami i obowiązkami opartymi na prawach człowieka:*
o Różne społeczności, do których należą ludzie i jak są one połączone.
- *Rozwijanie postawy doceniania i szanowania różnic i różnorodności:*
o Różnice i szacunek dla różnorodności.
- *Wprowadzenie odpowiednich umiejętności, wartości, przekonań i postaw:*
o Działania, które można podjąć indywidualnie i zbiorowo.
- *Rozwijanie motywacji i chęci dbania o dobro wspólne:*
o Angażowanie się i podejmowanie działań.

**KLUCZOWE
KOMPETENCJE
W NAUCE PRZEZ
ŻYCIE**

- Umiejętność czytania i pisania
- Kompetencje cyfrowe i technologiczne
- Umiejętności interpersonalne i zdolność do przyjmowania nowych kompetencji
- Aktywne obywatelstwo
- Świadomość i ekspresja kulturowa

**ZAANGAŻOWANE
PRZEDMIOTY**

- Język narodowy
- Języki obce
- Geografia
- ICT
- Sztuka

WDROŻENIE

OPIS DZIAŁAŃ

FAZA 0:

Cel: **poznanie w jaki sposób uczniowie rozumieją prawa.**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. W celu wprowadzenia tematu prosi uczniów, aby usiedli w kręgu, wyjaśnia, jak działa Wywiad Kliniczny.	1. Siada w kręgu i odpowiada na pytania jedno po drugim.

⁷ “Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives” opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

<p>Zadaje pytania pobudzające dyskusję, takie jak: <i>o Co kojarzy Ci się z wyrażeniem „prawa człowieka”?</i> <i>o Kto ma te prawa?</i> <i>o Czym one są?</i> <i>o Kto zapewnia, że są szanowane?</i> <i>o Co się dzieje, gdy nie są szanowane?</i></p> <p>2. Nauczyciel zbiera odpowiedzi uczniów na plakacie i prosi ich o podsumowanie ich na mapie myśli</p>	<p>2. Uczniowie obserwują odpowiedzi i podsumowują je na mapie myśli.</p>
---	---

FAZA 1

Cel: Uświadomienie sobie, że prawo człowieka jest odpowiedzią na podstawową potrzebę

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<p>1. Nauczyciel wprowadza KARTE PRAW CZŁOWIEKA i identyfikuje odpowiadające im potrzeby.</p> <p>2. Podaje tabelę do uzupełnienia z niektórymi najbardziej istotnymi potrzebami i odpowiadającymi im prawami człowieka.</p> <p>3. Prosi o zaprezentowanie swojej pracy.</p> <p>4. Prosi o podsumowanie w jednej tabeli.</p> <p>5. Prosi o znalezienie w artykułach prasowych, reklamach, piosenkach i/lub filmach przykładów odmowy tych praw.</p>	<p>1. Słucha, uczestniczy w dyskusji i identyfikuje potrzeby.</p> <p>2. W parach uzupełnia tabelę wstawiając prawa człowieka i odpowiadające im potrzeby.</p> <p>3. Przedstawia klasie tabelę.</p> <p>4. Współpracuje z klasą w celu stworzenia tabeli podsumowującej.</p> <p>5. Omawia z członkami swojej grupy i podsumowuje do prezentacji.</p>

<p>6. Prosi o przedstawienie klasie badań przeprowadzonych i podsumowanych z członkami swojej grupy.</p> <p>7. Zaprasza ich do przygotowania plakatu podsumowującego.</p>	<p>6. Prezentuje swoją pracę.</p> <p>7. Współpracuje przy sporządzaniu zestawienia zbiorczego.</p>
---	--

FAZA 2:

Cel: Uświadomienie sobie, że podstawą prawa jest bezwarunkowa godność osoby

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<p>1. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy, przypisując liczby od 1 do 5 i rozdaje każdej grupie materiały o jednym z następujących bohaterów: Gandhi, Nelson Mandela, M.L. Król, Anna Frank, Malala Yousafzai.</p>	<p>1. Ustawia się w grupie według nadanego numeru i odbiera materiał.</p>
<p>2. Prosi o przeczytanie materiału, omówienie i sporządzenie streszczenia.</p>	<p>2. Czyta, podsumowuje i porównuje z innymi członkami grupy.</p>
<p>3. Sprowadza grupy i rozpoczyna dyskusję pomiędzy różnymi wyznaczonymi postaciami.</p>	<p>3. Dołącza do klasy, prezentuje swojego bohatera i słucha o innych prezentowanych przez pozostałe grupy.</p>
<p>4. Prosi każdą grupę o przygotowanie prezentacji power point na temat swojej pracy i zaprezentowanie go klasie.</p>	<p>4. Współpracuje w przygotowaniu power pointa i przedstawia go.</p>
<p>5. Otwiera dyskusję poprzez pytania przewodnie, identyfikując, w jaki sposób brak poszanowania praw człowieka szkodzi godności i prosi o podsumowanie na mapie myśli.</p>	<p>5. Bierze udział w dyskusji i współpracuje przy tworzeniu mapy myśli.</p>

<p>6. Nauczyciel prosi uczniów, aby podzielili się na dwie grupy, jedną broniącą praw człowieka, a drugą sprzeciwiającą się im. Prosi o przygotowanie ewentualnych interwencji na przydzielonym stanowisku.</p> <p>7. Skupia grupy i otwiera dyskusję na temat działania i tego, co zostało udowodnione.</p>	<p>6. Uczniowie dzielą się na dwie grupy i wraz ze swoją grupą przygotowują ewentualne interwencje.</p> <p>7. Uczestniczy w debacie z poszanowaniem czasu i zasad; Bierze udział w dyskusji.</p>
--	--

FAZA 3

Cel: Uświadomienie sobie, że konieczne jest działanie na rzecz promowania i obrony praw człowieka dla dobra społeczności

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<p>1. Nauczyciel proponuje podnieść świadomość w społeczności na temat poszanowania praw człowieka.</p> <p>2. Dzieli uczniów na grupy i prosi o przygotowanie kwestionariusza, który ma być rozdany w domu, przyjacielom i w sąsiedztwie, aby określić, co można zrobić, aby podnieść świadomość na ten temat.</p> <p>3. Prosi ich o przeanalizowanie wyników i podsumowanie ich na wykresie.</p> <p>4. Prosi o realizację projektu usługowo-uczenia się.</p>	<p>1. Wyraża swoją opinię.</p> <p>2. Uczniowie dzielą się na grupy i formułują ewentualne pytania do ankiety. Każda grupa przedstawia swoją pracę i wszyscy razem określają ostateczną wersję kwestionariusza do zastosowania w społeczności.</p> <p>3. Analizuje dane, które pojawiły się wraz z kolegami z klasy za pomocą wykresu.</p> <p>4. Planuje, projektuje i realizuje projekt usługowo-uczący się.</p>

5. Prosi o zaprezentowanie swojej pracy społeczności.	5. Prezentuje swoją pracę społeczności za pomocą wystawy, broszury, artykułu prasowego itp. w celu podniesienia świadomości na temat poszanowania praw człowieka.
---	---

FAZA 4

Cel: **rozpoczęcie procesu meta-poznania**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. Prosi o ponowne przejście przez wcześniejsze etapy jednostki uczenia się. 2. Proponuje pytania zadane w fazie 0 i odnotowuje różne odpowiedzi na plakacie. Prosi uczniów o podsumowanie ich na mapie. 3. Prosi o porównanie mapy wykonanej na początku pracy z obecną i zidentyfikowanie, co się zmieniło. 4. Prosi o samoocenę swojej pracy poprzez następujące pytania: <i>o Czy praca wydawała Ci się interesująca? Dlaczego?</i> <i>o Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?</i> <i>o Co wolałbyś zrobić inaczej?</i> <i>o Jakie przesłanie usłyszałeś najczęściej?</i> <i>o Czy myślisz, że może to być przydatne w twoim życiu?</i> <i>o W jaki sposób?</i> 5. Nauczyciel prosi uczniów o przedstawienie wyników z ankiety i stworzenie mapy	1. Przechodzi przez kolejne kroki i podsumowuje je na diagramie. 2. Odpowiada na pytania i podsumowuje je na mapie. 3. Porównuje dwie mapy i identyfikuje, co się zmieniło. 4. Odpowiada na pytania. 5. Pracuje razem z rówieśnikami nad ostateczną mapą.

końcowej za pomocą karteczek samoprzylepnych.	
---	--

ZASOBY	<ul style="list-style-type: none"> ○ Zasoby ludzkie: nauczyciele/trenerzy, uczniowie, rodziny, społeczność lokalna. ○ Zasoby finansowe: potencjalni sponsorzy z lokalnych sklepów, firmy, reklamy. ○ Możliwe partnerstwa z podmiotami społecznymi: organizacje pozarządowe zajmujące się prawami człowieka
USTAWIENIE DZIAŁAŃ	<p>W klasie: Uczniowie uczestniczą w zajęciach proponowanych przez prowadzącego oraz uczestniczą w dyskusji/debacie, przygotowują scenariusz do wywiadów/ankiety. Na koniec zbierają wyniki i na podstawie wyników wdrażają projekt service learning.</p> <p>Poza klasą: Przeprowadzenie ankiety wśród członków rodziny i znajomych mieszkających w sąsiedztwie.</p>
EWALUACJA I DYSEMINACJA	
ELEMENTY EWALUACYJNE	Pod koniec jednostki edukacyjnej uczeń powinien być w stanie: <ul style="list-style-type: none"> • uświadomić sobie, że prawo człowieka jest odpowiedzią na podstawową potrzebę • uświadomić sobie, że podstawą prawa jest bezwarunkowa godność osoby; • uświadomić sobie, że konieczne jest działanie na rzecz promowania i obrony praw człowieka dla dobra społeczności; • wprowadzać w życie to, czego się nauczył i oddawać się służbie społeczności, aby osiągnąć dobro wspólne.
NARZĘDZIA EWALUACJI	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kwestionariusz samooceny (Załącznik 1) ○ Siatka ewaluacyjna oparta na Globalnych Celach Nauczania Edukacji Obywateli związanych z wiekiem 12-15 lat (Załącznik 2)
DZIAŁANIA DYSEMINACYJNE	Prezentacja wyników projektu service learning pod koniec roku szkolnego poprzez wystawę, broszurę lub artykuły prasowe.
NARZĘDZIA DYSEMINACYJNE	Broszura, gazeta, posty w mediach społecznościowych, strona internetowa szkoły.

Załącznik 1

Obszar: GLOBALNE OBYWATLESTWO
Jednostka Edukacyjna 21: **PRAWA CZŁOWIEKA****KWESTIONARIUSZ SAMOOCENY**

Pytanie		Odpowiedź
1.	Czym są „prawa człowieka”? Kto ma te prawa?	
2.	Kto powinien zapewnić przestrzeganie praw człowieka?	
3.	Co się dzieje, gdy prawa człowieka nie są przestrzegane?	
4.	Jak brak poszanowania praw człowieka może szkodzić godności ludzi?	
5.	Czy realizowany projekt wydał Ci się interesujący? Dlaczego?	
6.	Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?	
7.	Czego nowego się nauczyłeś, czego nie wiedziałeś wcześniej?	

Nauczyciel może dodać kolejne pytania, które uważa za istotne dla oceny ucznia.

Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO
Jednostka Edukacyjna 21: PRAWA CZŁOWIEKA

SIATKA EWALUACYJNA⁸
Szkoła Podstawowa (12-15 lat)

Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Zbadaj podstawowe założenia i opisz nierówności i dynamikę władzy	Koncepcje równości, nierówności, dyskryminacji	
	Czynniki wpływające na nierówności i dynamikę władzy oraz wyzwania, przed jakimi stają niektóre osoby (migranci, kobiety, młodzież, populacje marginalizowane)	
	Analiza różnych form informacji o problemach globalnych	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozróżniaj tożsamość osobistą i zbiorową oraz różne grupy społeczne i pielęgnuj poczucie przynależności do wspólnego człowieczeństwa	Wiele tożsamości, przynależności odnoszących się do różnych grup	
	Złożoność tożsamości osobistej i zbiorowej, przekonań i perspektyw (osobistej, grupowej, zawodowej, obywatelskiej)	
	Zaangażowanie i współpraca w projektach odpowiadających na wspólne wyzwania	
	Poczucie przynależności do wspólnego człowieczeństwa	
	Pielęgnowanie pozytywnych relacji z ludźmi z różnych środowisk	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Okazuj uznanie i szacunek dla odmienności i różnorodności, pielęgnuj empatię i	Wartości osobiste i wspólne, czym mogą się one różnić i co je kształtuje	
	Znaczenie wspólnych wartości (szacunek, tolerancja i zrozumienie, solidarność, empatia, troska, równość,	

⁸ "Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives" opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

solidarność wobec innych osób i grup społecznych	integracja, godność ludzka) w nauce pokojowego współistnienia	
	Zaangażowanie w promowanie i ochronę różnic i różnorodności (społecznej i środowiskowej)	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Debatuj na temat korzyści i wyzwań związanych z różnicą i różnorodnością	Znaczenie dobrych relacji między jednostkami, grupami, społeczeństwami i państwami narodowymi dla pokojowego współistnienia, osobistego i zbiorowego dobrobytu	
	Jak różnorodne tożsamości (etniczna, kulturowa, religijna, językowa, płeć, wiek) i inne czynniki wpływają na naszą zdolność do wspólnego życia	
	Wyzwania współżycia i przyczyny konfliktów (wykluczenie, nietolerancja, stereotypy, dyskryminacja, nierówności, przywileje, partykularne interesy, strach, brak komunikacji, wolność słowa, niedobór i nierówny dostęp do zasobów)	
	Jak jednostki i grupy o różnych tożsamościach i członkostwie wspólnie angażują się w kwestie o znaczeniu globalnym, aby wprowadzać ulepszenia na całym świecie	
	Ćwiczenie umiejętności dialogu, negocjacji i zarządzania konfliktami	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Zbadaj, w jaki sposób jednostki i grupy podjęły działania w kwestiach o znaczeniu lokalnym, krajowym i globalnym oraz zaangażuj się w odpowiedzi na problemy lokalne, krajowe i globalne	Definiowanie ról i obowiązków jednostek i grup w podejmowaniu działań	
	Przewidywanie i analizowanie konsekwencji działań	
	Identyfikacja działań podjętych w celu poprawy społeczności	
	Identyfikacja korzyści, szans i wpływu zaangażowania obywatelskiego	
	Czynniki przyczyniające się do sukcesu i czynniki ograniczające sukces indywidualnego i zbiorowego działania	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozwijaj i stosuj umiejętności aktywnego	Motywacja osobista i jej wpływ na aktywność obywatelską	

zaangażowania i podejmowania działań na rzecz wspólnego dobra	Osobisty zestaw wartości i etyki, które kierują decyzjami i działaniami	
	Sposoby zaangażowania się w rozwiązywanie problemu o globalnym znaczeniu w społeczności	
	Aktywne angażowanie się w lokalne, krajowe i globalne inicjatywy	
	Rozwijanie i stosowanie niezbędnej wiedzy, umiejętności, wartości i postaw popartych uniwersalnymi wartościami i zasadami praw człowieka	
	Wolontariat i możliwości service learning	
	Nawiązywanie kontaktów (rówieśnicy, społeczeństwo obywatelskie, organizacje non-profit, przedstawiciele zawodowi)	
	Przedsiębiorczość społeczna	
	Przyjmowanie pozytywnego zachowania	
ŚREDNI WYNIK		
CAŁKOWITY ŚREDNI WYNIK		

Jednostka Edukacyjna 22 – MY JAKO OBYWATELE ŚWIATA

IDENTYFIKACJA

TYTUŁ My jako obywatele świata

POZIOM SZKOŁY Szkoła średnia

KONTKEST

- Zajęcia edukacyjne będą realizowane w szkole i poza nią.
- Ćwiczenie może obejmować jedną lub więcej klas (maksymalnie 20 uczniów w klasie)
- Uczniowie **w wieku 16-19 lat.**

**POTRZEBA/
PROBLEM**

Potrzeba: Umożliwienie obywatelom odgrywania aktywnej roli w społeczeństwie poprzez promowanie działań/wyzwań, które walczą z problemami społecznymi, gospodarczymi, kulturowymi i środowiskowymi.

Korzyści:

- Globalna świadomość problemów ludzi
- Docenianie tożsamości każdej osoby
- Uznanie wartości każdej osoby
- Uznanie różnorodności i dzielenie się obowiązkami

GRUPA DOCELOWA

- Kluczowi gracze: uczniowie, nauczyciele i trenerzy
- Interesariusze: stowarzyszenia lokalne i władze publiczne
- Beneficjenci: rodziny uczniów, cała społeczność.

METODY PRACY

- Burza mózgów
- Dyskusja w klasie/dialog kliniczny
- Czas w kręgu
- Wzajemne rówieśnicze porównania
- Analiza danych
- Pisanie tekstu
- Wolontariat

PLANOWANIE

**GŁÓWNE CELE
(Cele nauczania)**

- Zrozumienie wiedzy uczniów na temat globalnego obywatelstwa
- Podnoszenie świadomości uczniów na temat problemów społecznych, ekonomicznych, kulturowych i środowiskowych
- Podnoszenie świadomości uczniów na temat globalnej różnorodności i obywatelstwa

- Rozwijanie szacunku dla innych ludzi
- Promowanie zmiany zachowania/postawy w zakresie poszanowania różnorodności
- Aktywacja metapoznania

CELE KSZTAŁCENIA GLOBALNEGO OBYWATELSTWA⁹ (Cele usługi)
Szkoła Średnia (15-18+ lat):

- *Rozwijanie umiejętności krytycznego dochodzenia i analizy:*
Podstawowe założenia i dynamika mocy.
- *Kultywowanie i zarządzanie tożsamościami, relacjami i poczuciem przynależności:*
Różne poziomy tożsamości.
- *Dzielenie się wartościami i obowiązkami opartymi na prawach człowieka:*
Różne społeczności, do których należą ludzie i jak są one połączone.
- *Rozwijanie postawy doceniania i szanowania różnic i różnorodności:*
Odmiennosc i szacunek dla odmiennosci.
- *Wprowadzenie odpowiednich umiejętności, wartości, przekonań i postaw:*
Działania, które można podjąć indywidualnie i zbiorowo.
- *Wykazanie osobistej i społecznej odpowiedzialności za pokojowy i zrównoważony świat*
Etycznie odpowiedzialne zachowanie
- *Rozwijanie motywacji i chęci dbania o dobro wspólne*
Angażowanie się i podejmowanie działań

KLUCZOWE KOMPETENCJE W NAUCZE PRZEZ ŻYCIE

- Umiejętność czytania i pisania
- Wielojęzyczność
- Umiejętności interpersonalne i zdolność do przyjmowania nowych kompetencji
- Aktywne obywatelstwo
- Świadomość i ekspresja kulturowa

ZAANGAŻOWANE PRZEDMIOTY

Wszystkie przedmioty

WDROŻENIE
OPIS DZIAŁAŃ
FAZA 0

 Cel: **poznanie zrozumienia przez uczniów globalnego obywatelstwa.**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń

⁹ “Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives” opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowuje mapę z napisem „GLOBALNE OBYWATELSTWO” pośrodku i prosi uczniów o zapisanie tego, co wiedzą na ten temat i możliwych różnych skojarzeń. 2. Prosi ich, aby zastanowili się nad tym, co się pojawiło, otwierając kierowaną dyskusję. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pisze z poszanowaniem kolejności i opinii innych osób. 2. Poddaje się refleksji i bierze udział w dyskusji.
---	---

FAZA 1

Cel: Podnoszenie świadomości uczniów na temat problemów społecznych, ekonomicznych, kulturowych i środowiskowych.

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<ol style="list-style-type: none"> 1. Daje planisferę i zachęca uczniów do zanotowania, skąd pochodzi każdy przedmiot, element garderoby, pożywienia, którego używają na co dzień, a następnie ułożenia linii z miejsca produkcji do ich domu. 2. Zadaje kilka pytań do refleksji: <ul style="list-style-type: none"> - <i>dlaczego twój przedmiot pochodzi z...?</i> - <i>co to dla ciebie oznacza?</i> 3. Daje uczniom mapę świata ze wskazaniem produkcji towarowej charakteryzującej rynek światowy i zaprasza do napisania podsumowania z danymi, które uzyskają z mapy ekonomiczno-geograficznej. 4. Dzieli klasę na pary, prosi o indywidualne notatki i wyjaśnia cztery sekwencje odnoszące się do niektórych aspektów globalizacji. W każdej sekwencji zatrzymuje się i zaprasza pary do podzielenia się swoimi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bierze udział w zajęciach i identyfikuje miejsce pochodzenia przedmiotów poprzez rysowanie linii. 2. Odpowiada, słucha i dzieli się wiedzą z kolegami z klasy. 3. Obserwuje planisferę z towarem i sporządza podsumowanie na podstawie wskazówek nauczyciela. 4. Słucha, robi notatki i przy każdej sekwencji dzieli się nimi z kolegami z klasy. Na zakończenie pracy wyciąga kluczowe pojęcia, które przekazuje nauczycielowi do weryfikacji i konstruuje podsumowanie.

<p>notatkami w celu wyciągnięcia kluczowych pojęć.</p> <p>5. Na podstawie monitoringu pracy par ustala z klasą schemat zbiorczy, który wraz z uczniami przenosi na plakat klasowy.</p> <p>6. Pokazuje slajd, w którym podkreśla związek między globalizacją a trzecim światem i proponuje ukierunkowaną dyskusję.</p> <p>7. Śledzi proces globalizacji w kontekście historycznym, aby zachęcić do refleksji nad relacją między teraźniejszością a przeszłością. W tym celu przedstawia mapę imperiów kolonialnych w 1914 r. i opowiada o procesie ich powstawania, prosząc uczniów o zintegrowanie treści na podstawie danych z mapy i sporządzenie mapy syntetycznej.</p>	<p>5. Dzieli się schematem zbiorczym.</p> <p>6. Obserwuje, słucha, prosi o wyjaśnienia i uczestniczy w dyskusji.</p> <p>7. Obserwuje mapę i integruje historię z danymi dostarczonymi przez mapę. Współpracuje w grupie, tworząc plakat podsumowujący. Wyjaśnia swoją pracę i słucha innych. Odnotowuje swoją nabytą wiedzę, integruje ją i/lub poprawia.</p>
--	---

FAZA 2:

Cel: **Podnoszenie świadomości uczniów na temat globalnej różnorodności i obywatelstwa**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
<p>1. Skupia się na przykładzie ubóstwa i marginalizacji w dzisiejszym „zglobalizowanym trzecim świecie” i zaprasza imigranta do opowiedzenia historii wykorzystywania pracy dzieci.</p> <p>2. Zachęca uczniów do przygotowania PowerPointa</p>	<p>1. Słucha i zadaje pytania.</p> <p>2. Szuka zdjęć i informacji na temat pracy dzieci w</p>

<p>z wykorzystaniem obrazów i informacji z Internetu.</p> <p>3. Wybiera z uczniami najważniejsze slajdy i przygotowuje z nimi klasową prezentację PowerPoint.</p> <p>4. Zadaje refleksyjne pytania o ekspansję rynkową w przeszłości i teraźniejszości (np. jakie różnice mają trzy etapy procesu globalizacji w odniesieniu do tematów, dóbr, rozwoju technologicznego i naukowego, scenariuszy historycznych, politycznych, ekonomicznych i kulturowych? jakie elementy ciągłości?).</p> <p>5. Skupia uwagę na istotnych aspektach przyszłości, takich jak: - <i>Odległości między Północą a Południem</i> - <i>Wzrost demograficzny</i> - <i>Społeczeństwo wieloetniczne i przepływy migracyjne</i> - <i>Środowisko ryzyka</i></p> <p>6. Dzieli klasę na grupy i przypisuje każdej grupie jeden z powyższych punktów i prosi o zebranie informacji na ten temat.</p> <p>7. Prosi każdą grupę o przygotowanie podsumowującego PowerPointa do zaprezentowania klasie.</p>	<p>Internecie i wykonuje prezentację PowerPoint.</p> <p>3. Dzieli się własną pracą, porównuje ją z innymi i współpracuje przy przygotowaniu prezentacji PowerPoint.</p> <p>4. Słucha, odpowiada i dzieli się swoją wiedzą z kolegami z klasy za pomocą plakatu w celu porównania różnych etapów procesu globalizacji.</p> <p>5. Słucha.</p> <p>6. Dołącza do grupy i wykonuje zadanie zleczone przez prowadzącego.</p> <p>7. Prezentują pracę swojej grupy.</p>
--	---

FAZA 3

Cel: **Promowanie zmiany zachowania/postawy w zakresie poszanowania różnorodności.**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. Proponuje, aby społeczność stała się świadoma tematu.	1. Wyraża swoją opinię.
2. Prosi o przygotowanie ankiety do przekazania rodzinie i przyjaciołom w celu zidentyfikowania projektu do realizacji.	2. Dzieli się na grupy i formułuje ewentualne pytania do ankiety. Każda grupa przedstawia swoją pracę i wspólnie z innymi przygotowuje unikalny kwestionariusz.
3. Nauczyciel prosi o przesłanie ankiety rodzinie i przyjaciołom.	3. Ankietę przeprowadza w domu i u znajomych.
4. Prosi o analizę wyników i podsumowanie ich na wykresie.	4. Analizuje uzyskane dane razem ze swoimi kolegami z klasy za pomocą wykresu.
5. Prosi o realizację projektu service learning.	5. Planuje, projektuje i wdraża wraz z kolegami z klasy to, co jest wymagane i prezentuje swoją pracę społeczności.

FAZA 4

Cel: **rozpoczęcie procesu meta-poznania**

Co robi nauczyciel	Co robi uczeń
1. Prosi o ponowne przejście przez etapy jednostki uczenia się.	1. Przechodzi przez kolejne kroki i podsumowuje je na diagramie.
2. Proponuje pytania zadane w fazie 0 i odnotowuje różne odpowiedzi na plakacie. Prosi uczniów o podsumowanie ich na mapie.	2. Odpowiada na pytania i podsumowuje je na mapie.
3. Prosi o porównanie mapy wykonanej na początku pracy z obecną i zidentyfikowanie, co się zmieniło.	3. Porównuje dwie mapy i identyfikuje, co się zmieniło.

<p>4. Prosi o samoocenę swojej pracy poprzez następujące pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Czy praca wydawała ci się interesująca? Dlaczego?</i> - <i>Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?</i> - <i>Co wolałbyś zrobić inaczej?</i> - <i>Jaką wiadomość słyszałeś najczęściej?</i> - <i>Myślisz, że może się to przydać w twoim życiu?</i> - <i>W jaki sposób?</i> <p>5. Nauczyciel prosi uczniów o przedstawienie wyników z ankiety oraz o stworzenie mapy wniosków z karteczek samoprzylepnych.</p>	<p>4. Odpowiada na pytania</p> <p>5. Pracuje razem z rówieśnikami nad ostateczną mapą.</p>
--	--

ZASOBY

- Zasoby ludzkie: społeczność szkolna, lokalni interesariusze, rodziny
- Zasoby finansowe: nie dotyczy.
- Możliwe partnerstwa z podmiotami społecznymi: stowarzyszenia lokalne

USTAWIENIE DZIAŁAŃ

W klasie:

Uczniowie uczestniczą w zajęciach proponowanych przez nauczyciela, słuchają historii opowiedzianej przez przedstawiciela imigrantów i uczestniczą w dyskusji, przygotowują scenariusz wywiadów. Na koniec zbierają wyniki i na podstawie wyników wdrażają projekt service learning.

Poza klasą:

Przeprowadzanie wywiadów z członkami rodziny i przyjaciółmi mieszkającymi w sąsiedztwie.

EWALUACJA I DYSEMINACJA

ELEMENTY EWALUACYJNE	Pod koniec jednostki szkoleniowej uczeń powinien: <ul style="list-style-type: none">○ podnieść swoją świadomości na temat globalnej różnorodności i obywatelstwa○ rozwinąć szacunek dla innych ludzi○ promować zmianę zachowania/postawy w zakresie poszanowania różnorodności○ dowiedzieć się, jak zaplanować i zaprojektować projekt○ wprowadzać w życie to, czego się nauczył i oddawać się służbie społeczności, aby osiągnąć dobro wspólne.
NARZĘDZIA EWALUACJI	<ul style="list-style-type: none">○ Kwestionariusz samooceny (Załącznik 1)○ Siatka ewaluacyjna oparta na Globalnych Celach Nauczania Edukacji Obywateli związanych z wiekiem 15-18+ (Załącznik 2)
DZIAŁANIA DYSEMINACYJNE	Prezentacja wyników projektu service learning na koniec roku szkolnego poprzez broszurę lub artykuł na szkolnej stronie internetowej.
NARZĘDZIA DYSEMINACYJNE	Ulotka, posty w mediach społecznościowych, strona internetowa szkoły.

Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO
Jednostka Edukacyjna 22: MY JAKO OBYWATELE ŚWIATA

KWESTIONARIUSZ SAMOCENY

Pytanie		Odpowiedź
1.	Czym jest obywatelstwo globalne?	
2.	Jakie są społeczne, gospodarcze, kulturowe i środowiskowe skutki globalnego obywatelstwa?	
3.	Jaki jest związek między różnorodnością a globalnym obywatelstwem?	
4.	Jak promowany jest szacunek dla różnorodności?	
5.	Czy realizowany projekt wydał Ci się interesujący? Dlaczego?	
6.	Którą fazę uważasz za najbardziej interesującą lub najmniej interesującą i dlaczego?	
7.	Czego nowego się nauczyłeś, czego nie wiedziałeś wcześniej?	

Nauczyciel może dodać kolejne pytania, które uważa za istotne dla oceny ucznia.

Obszar: GLOBALNE OBYWATELSTWO
Jednostka Edukacyjna 22: MY JAKO OBYWATELE ŚWIATA

SIATKA EWALUACYJNA¹⁰
Edukacja na poziomie Szkoły Średniej (15-18+ lat)

Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Krytycznie oceniaj, w jaki sposób dynamika władzy wpływa na głos, wpływa na dostęp do zasobów, podejmowanie decyzji i zarządzanie	Analiza współczesnych problemów globalnych z perspektywy dynamiki władzy (równość płci, niepełnosprawność, bezrobocie młodzieży)	
	Czynniki ułatwiające lub utrudniające obywatelstwo i zaangażowanie obywatelskie na poziomie globalnym, krajowym i lokalnym	
	Krytyczne badanie różnych punktów widzenia, poglądów i krytyki przeciwników lub mniejszości, w tym ocena roli mediów masowych i mediów społecznościowych w debatach globalnych i na temat globalnego obywatelstwa	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Krytycznie badaj, w jaki sposób różne poziomy tożsamości wchodzi w interakcję i pokojowe życie z różnymi grupami społecznymi	Tożsamości osobiste i członkostwo w kontekstach lokalnych, krajowych, regionalnych i globalnych z wielu perspektyw.	
	Tożsamość zbiorowa, wspólne wartości i implikacje dla tworzenia globalnej kultury obywatelskiej	
	Złożone i różnorodne perspektywy i pojęcia tożsamości obywatelskiej i członkostwa w kwestiach lub wydarzeniach globalnych lub poprzez przykłady kulturowe, gospodarcze i polityczne	
	Czynniki prowadzące do skutecznego zaangażowania obywatelskiego	
	Zaangażowanie w promocję i ochronę dobra osobistego i zbiorowego	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)

¹⁰ "Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives" opublikowane w 2015 przez United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - UNESCO

Krytycznie oceniaj powiązania między różnymi grupami, społecznościami i krajami	Prawa i obowiązki obywateli, grup i państw w społeczności międzynarodowej	
	Pojęcie legitymacji, praworządności, rzetelnego procesu i sprawiedliwości	
	Promowanie dobrostanu w społeczności oraz zrozumienie zagrożeń i potencjału dobrostanu na poziomie globalnym	
	Promowanie i obrona praw człowieka dla wszystkich	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozwijaj i stosuj wartości, postawy i umiejętności do zarządzania i angażowania się w różne grupy i perspektywy	Wzajemna współzależność i wyzwania życiowe w różnych społeczeństwach i kulturach	
	Zróżnicowane i złożone perspektywy	
	Działania różnych organizacji w celu wprowadzenia pozytywnych zmian w kwestiach globalnych	
	Wartości i postawa empatii i szacunku poza grupami, do których należysz	
	Koncepcje pokoju, budowania konsensusu i niestosowania przemocy	
	Angażowanie się w działania na rzecz sprawiedliwości społecznej	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Rozwijaj i stosuj umiejętności skutecznego zaangażowania obywatelskiego	Analiza czynników, które mogą wzmacniać lub ograniczać zaangażowanie obywatelskie (dynamika gospodarcza, polityczna i społeczna oraz bariery w reprezentacji i uczestnictwie określonych grup, takich jak kobiety, mniejszości etniczne i religijne, osoby niepełnosprawne, młodzież)	
	Wybór najwłaściwszego sposobu pozyskiwania informacji, wyrażania opinii i podejmowania działań w ważnych globalnych sprawach	
	Projekty współpracy w kwestiach o znaczeniu lokalnym i globalnym	
	Umiejętności skutecznego zaangażowania politycznego i społecznego	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Krytycznie oceniaj kwestie sprawiedliwości	Jak różne perspektywy sprawiedliwości społecznej i odpowiedzialności etycznej wpływają na	

społecznej i odpowiedzialności etycznej oraz podejmuj działania w celu zwalczania dyskryminacji i nierówności	podejmowanie decyzji politycznych i zaangażowanie obywatelskie lub komplikują rozwiązanie problemu globalnego	
	Kwestie, które wiążą się z pytaniami etycznymi	
	Wyzwania dla zarządzania różnymi i sprzecznymi poglądami na sprawiedliwość i sprawiedliwość społeczną	
	Wykazanie odpowiedzialności etycznej i społecznej	
ŚREDNI WYNIK		
Cele nauczania	Kluczowe tematy	Punktacja (1 do 10)
Zaproponuj działanie i stań się agentem pozytywnych zmian	Uczenie się, jak być aktywnymi obywatelami świata i jak zmieniać siebie i społeczeństwo	
	Przyczynianie się do analizy i identyfikacji potrzeb i priorytetów, które wymagają działań/zmian na poziomie lokalnym, krajowym i globalnym	
	Aktywne uczestnictwo w tworzeniu wizji, strategii i planu działania na rzecz pozytywnej zmiany	
	Odkrywanie możliwości przedsiębiorczości społecznej	
	Krytyczna analiza wkładu i wpływu pracy różnych aktorów	
	Inspirowanie, wspieranie i edukowanie innych do działania	
	Ćwiczenie umiejętności komunikacji, negocjacji, rzecznictwa	
	Pozyskiwanie informacji i wyrażanie swoich opinii w ważnych sprawach globalnych	
	Promowanie pozytywnych zachowań społecznych	
ŚREDNI WYNIK		
CAŁKOWITY ŚREDNI WYNIK		